

HRVATSKI SABOR

Odbor za zaštitu okoliša i prirode

KLASA: 022-03/22-01/85

URBROJ: 6521-29-22 -

Zagreb, 21. rujna 2022.

D.E.U. br. 21 / 0 4 5

ODBOR ZA EUROPSKE POSLOVE
g. Domagoj Hajduković, predsjednik

Predmet: Mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o energetske svojstvima zgrada (preinaka) COM (2021) 802, D.E.U. br. 21/045

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora razmotrio je, na 37. sjednici održanoj 21. rujna 2022. godine Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o energetske svojstvima zgrada (preinaka) COM (2021) 802, koje je Odboru za zaštitu okoliša i prirode sukladno članku 154. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora dostavio Odbor za europske poslove, aktom od 2. lipnja 2022. godine.

Stajalište Republike Hrvatske o ovom Prijedlogu direktive usvojila je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske Zaključkom KLASA: 022-03/22-07/170, URBROJ: 50301-21/06-22-4 na sjednici održanoj 10. svibnja 2022. godine.

Stajalište Republike Hrvatske obrazložio je državni tajnik Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Prijedlog direktive objavljen je 15. prosinca 2021. kao dio paketa „Fit for 55“ kojemu je cilj osigurati postizanje klimatskih ciljeva do 2030. te ostvariti potpunu dekarbonizaciju do 2050. Zgrade su odgovorne za 40 % potrošnje energije te 36 % izravnih i neizravnih emisija stakleničkih plinova povezanih s potrošnjom energije, a 80 % energije koja se koristi u kućanstvima u EU-u odnosi se na energiju za grijanje, hlađenje i pripremu potrošne tople vode. Stoga u sektoru zgradarstva leži velik potencijal za ostvarivanje značajnih ušteda energije i smanjenja emisija. Ključna izmjena je u ciljevima budući da je Direktiva do sada bila usmjerena na poboljšavanje energetske svojstava zgrada, a sada se usmjerava prvenstveno na smanjenje emisija stakleničkih plinova iz sektora zgradarstva, tj. na doprinos sektora zgradarstva klimatskim ciljevima EU-a. Opći cilj revidirane Direktive je osigurati smanjenje emisija stakleničkih plinova iz sektora zgradarstva do 2030. te potpunu dekarbonizaciju fonda zgrada na razini EU-a do 2050. godine.

Republika Hrvatska podržava revidiranje Direktive i usmjeravanje na osiguravanje doprinosa sektora zgradarstva klimatskim ciljevima uzimajući u obzir potencijal sektora zgradarstva za smanjenje potrošnje energije i posljedično emisija. Prijedlog direktive donosi niz novosti i izmjena važeće Direktive s ciljem značajnijega poticanja obnove zgrada i doprinosa klimatskim ciljevima, premda je upitno hoće li predložene mjere imati očekivani učinak. Dio zahtjeva iz Prijedloga direktive za RH nije povoljan i teško će biti provediv na nacionalnoj razini, zbog čega će biti potrebno osigurati dodatne fleksibilnosti i raspoloživost bespovratnih sredstava s razine EU-a te omogućiti da pojedine odredbe u daleko većoj mjeri prilagode nacionalnim situacijama uz zadržavanje dostatne razine ambicije. Ujedno će predložene izmjene rezultirati značajnim administrativnim i financijskim opterećenjem, kako javne administracije, tako i građana.

RH spornim smatra uvođenje minimalnih standarda energetske svojstava (MEPS) na način na koji je to predloženo u članku 9. RH smatra da temelj za utvrđivanje MEPS-ova ne bi trebao biti energetske razred zgrade, već ušteda energije. Energetske razredi nisu ujednačeni na razini EU-a te obveza obnove zgrada razreda G do najmanje razreda F neće biti jednako zahtjevna za sve DČ. Osim toga, razredi G i F odnose se na novu ljestvicu energetske razreda sukladno članku 16., što podrazumijeva nužnost energetske certificiranja svih zgrada nacionalnoga fonda zgrada, neovisno

o tome je li za pojedinu zgradu energetske certifikat izdan ili ne. RH smatra da ova mjera neće postići željene rezultate te traži dodatnu fleksibilnost s ciljem prilagodbe i oblikovanja mehanizma koji bi bio primjereniji nacionalnoj situaciji.

U kontekstu Priloga III. i zahtjeva za nove zgrade standarda ZEB (članak 7.), HR nikako ne može podržati prijedlog svrstavanja DČ u četiri klimatske zone, jer je takva kategorizacija preopćenita, prejednostavna i ne odražava stvarno stanje. Teritorij RH je trenutačno klimatski podijeljen na dvije bitno različite zone, primorsku i kontinentalnu te su 2/3 teritorija u kontinentalnoj zoni, zbog čega nikako ne može podržati niti svrstavanje samo u mediteransku klimatsku zonu. Osim toga, RH ne smatra smislenim utvrđivati i kvantificirati zajedničke pragove za primarnu energiju za nove zgrade standarda ZEB iz Priloga III. kada metodologije izračuna energetske svojstva zgrade nisu jednake na razini EU-a.

Za RH su u značajnoj mjeri sporne i odredbe o infrastrukturi za održivu mobilnost, posebno kada se radi o obvezama ugradnje mjesta za punjenje električnih vozila u postojeće nestambene zgrade. RH ove odredbe ne smatra proporcionalnima nacionalnim potrebama i očekivanim kretanjima u smislu razvoja elektro-mobilnosti te smatra da zahtjevi trebaju ostati na trenutačnim razinama. Potrebno je osigurati dodatne fleksibilnosti radi prilagodbe odredaba nacionalnim situacijama.

Poseban problem za RH je i financiranje obnove zgrada. Zbog posljedica razornih potresa iz 2020., osim energetske obnove, RH mora provoditi i konstrukcijsku obnovu zgrada oštećenih u potresu, a zbog geografskog smještaja na području povećanoga rizika od seizmičkih aktivnosti RH potiče sveobuhvatne obnove zgrada koje, osim mjera za povećanje energetske učinkovitosti, obuhvaćaju i mjere za povećanje potresne otpornosti zgrada i sigurnosti u slučaju požara. Takva vrsta obnove je nužna te zahtijeva višestruko veća ulaganja nego sama energetska obnova, zbog čega postignute uštede energije nisu dostatne za pokrivanje troškova ulaganja u obnovu. U tom je kontekstu RH potrebna raspoloživost što veće količine bespovratnih sredstava iz izvora na razini EU-a radi postizanja sigurnosti zgrada tijekom korištenja i dostizanja postavljenih ciljeva dekarbonizacije zgrada.

Za RH su sporne i odredbe koje zadiru u vlasnička prava stanara, kao i one koje se odnose na utjecanje na odnose najmodavaca i najmoprimaca.

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora, bez rasprave, sukladno članku 152. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, većinom glasova (7 glasova „za“ i 1 glas „suzdržan“) je utvrdio sljedeće:

MIŠLJENJE

Odbor podržava Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o energetskim svojstvima zgrada (preinaka) COM (2021) 802

Za izvjestitelja na sjednici Odbora za europske poslove određena je Sandra Benčić, predsjednica Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Sandra Benčić

